
Juni 2015

Piratkopieringen växer – hur kan man försvara sig?

Är din verksamhet drabbad av piratkopiering? Ni är inte ensamma i så fall. En ny studie visar att nästan alla immaterialrättsberoende företag noterade på NASDAQ OMX Stockholm 30 Index har drabbats. De flesta räknar dessutom med att problemet kommer fortsätta växa. Bättre politiskt stöd krävs för att hejda utvecklingen, men företagen har redan flera vapen att använda mot piraterna.

Sedan länge piratkopieras inte bara lyxartiklar som klockor, väskor och kläder. Även vanliga konsumentartiklar och livsmedelsprodukter kopieras i stor och växande utsträckning. Vinstmarginalerna kan bli stora även för vardagsprodukter när man kan undvika kostnader för konsumentsäkerhet, miljö och arbetsförhållanden. Detta gäller i ännu högre grad för produkter som läkemedel och reservdelar till flygplan och bilar. Här är vinstmarginalerna mycket stora, men till priset av inte bara de legitima producenternas vinster utan också allmänhetens liv och hälsa.

År 2009 bedömde OECD att värdet på piratkopierade varor i den internationella handeln var 250 miljarder dollar per år. Svensk Handel räknade 2012 med att värdet på handeln med piratkopierade konsumentprodukter i Sverige var 20 miljarder kronor, varav 15 miljarder kronor i konsumentledet. Det är således mycket stora värden som går de legitima producenterna och handlarna förbi, liksom staten i form av uteblivna skatteintäkter.

Dessa och andra liknande beräkningar pekar på att handeln med piratkopierade produkter omsätter mer än narkotikahandeln på världsbasis. Det finns starka misstankar om att piratkopiering bidrar till finansiering av terrorism och organiserad brottslighet på flera håll. Det innebär att piratkopieringen är ett hot mot liv, hälsa och säkerhet på flera olika sätt utöver att den utgör ett stort kommersiellt problem.

Börsbolagen hårt drabbade

I den nyligen publicerade studien "Immaterialrättsintrång och piratkopiering – En studie av hur svenska börsbolag drabbas" av Svenskt Näringsliv och Black Market Watch deltog 15 av de 17 bolag noterade på NASDAQ OMX 30 Stockholm Index vars verksamhet skulle kunna utsättas för piratkopiering och immaterialrättsintrång.

Juni 2015 **Piratkopieringen växer – hur kan man försvara sig?**

Studien visar att samtliga deltagande bolag drabbats av immaterialrättsintrång, och att alla utom ett drabbats av piratkopiering direkt eller indirekt. En klar majoritet av dessa uppgav i undersökningen att förfalskning av deras produkter kunde medföra risker för hälsa och säkerhet. Flera av företagen uppgav att de immaterialrättsliga intrång de drabbats av har anknytning till internationell organiserad brottslighet. 80 procent av de tillfrågade bolagen bedömde att förfalskning och piratkopiering kommer att öka under de närmaste fem åren.

Mer konkret uppgav 12 av de 15 företagen att de drabbats direkt av piratkopiering av deras produkter, medan ytterligare två hade drabbats av förlorade patentlicensintäkter på grund av piratkopiering. 12 bolag hade drabbats av patentintrång och 8 bolag hade drabbats av intrång i designrättigheter. Piratkopieringen slår med andra ord mot flera immaterialrättsliga skyddsformer.

Den som vill titta närmare på rapporten från Svenskt Näringsliv och Black Market Watch hittar den [här](#).

Intrång stoppas i domstol

Av studien framgår förvånansvärt nog att bara 9 av de 15 deltagande företagen har åtgärder och rutiner på plats för att agera mot immaterialrättsliga intrång. Beredskap och allokerade resurser för att bekämpa piratkopiering varierar dessutom stort även mellan dessa bolag.

Bolagens främsta mål med bekämpningen av intrångsgörare är enligt rapporten att avskräcka andra från att göra intrång. Den viktigaste åtgärden för att uppnå detta är att vidta rättsliga åtgärder mot intrångsgörare och försöka få dem fällda i domstol. Därutöver tillämpas bland bolagen en rad åtgärder för att försvåra piratkopiering i praktiken genom utbyggd sekretess och säkerhet.

Hur kan man försvara sig?

För att kunna stoppa ett intrång i patent, varumärke eller design i domstol måste man först bli medveten om det. Det sker ofta genom att egen personal eller kunder rapporterar om marknadsföring eller försäljning av sådant som ser ut att göra intrång. Ett annat sätt är genom tullen som, efter att man anmält sina patent, varumärken eller mönster hos dem, granskar inkommande gods och jämför med de rättigheter man bevakar. När misstänkta intrångsföremål anländer meddelar tullen detta och lämnar information om det misstänkta intrånget.

Vid misstänkt immaterialrättsligt intrång behöver man fastställa och dokumentera intrånget. Dokumentationen kan bestå av marknadsförings- eller informationsmaterial, egna fotografier eller faktiska produkter inköpta genom de kanaler där piratkopierna distribueras. Man måste också försöka fastställa vem som ligger bakom intrånget med

Juni 2015
Piratkopieringen växer – hur kan man försvara sig?

sådan säkerhet att man har någon individ eller juridisk person att dra inför domstol. Dessa undersökningar kan man ofta göra själv om man vet vad man letar efter, men ibland kan det vara nödvändigt att anlita en utredare som kan göra bulvanköp eller studera relevanta personer närmare.

När man säkrat informationen kan man vända sig till domstol i det land där intrånget konstaterats. I Sverige liksom i många andra länder finns domstolsprocedurer för snabba, så kallade interimistiska, ingripanden mot immaterialrättsliga intrång vid sidan av de vanliga procedurerna som kan ta lång tid, flera månader eller mer. I vart fall för intrång som konstaterats genom tullingripanden eller pågående försäljningar på mässor eller marknader kan snabba ingripanden vara det bästa alternativet.

När domstolen konstaterat att intrång föreligger kan den döma ut förbud vid vite eller motsvarande mot fortsatt marknadsföring eller försäljning. Vidare kan den döma ut skadestånd som ersättning till rättighetshavaren för redan gjord försäljning. Dessutom kan domstolen, i vart fall i europeiska länder, tvinga intrångsgöraren att lämna information om varifrån de piratkopierade produkterna kommer och förstöra produkterna samt att informera om domstolens dom genom till exempel annonser i tidningar.

Piratkopiering kan drabba vem som helst. Rättighetshavare som inte redan arbetar aktivt med de olika stegen i ingripandet mot piratkopiering - från formulering av företagspolicyer och tullanmälningar till domstolstvister och verkställighet av domar – bör överväga behovet och lämpliga åtgärder noga. Delphis immaterialrättsjurister har stor erfarenhet av sådant arbete och goda möjligheter att hjälpa till både proaktivt och reparativt.

Kristian Fredrikson,
Senior Associate / Advokat

Angelica Lundqvist,
Associate